



הנהלת בתי המשפט  
إدارة المحاكم  
COURTS ADMINISTRATION

**הוראות נוהל של מנהל בתי המשפט**

מספר ההוראה	הנושא	תפוצה	בתוקף מיום
12-2019	נוהל עבודה ובקרה לטיפול בפרסומים פוגעניים ברשת	כללי	29.11.2015 עדכון מיום 17.6.2018 עדכון מיום 10.12.19

**1. הקדמה**

הרשות השופטת מתמודדת עם תופעה הולכת וגוברת של ניסיונות לפגיעה בשופטים, רשמים ועובדי מערכת בתי המשפט, בין היתר, באמצעות הפצת מסרים שליליים בפלטפורמות המאפשרות לציבור לפרסם תכנים באינטרנט וברשתות חברתיות. מסרים אלה כוללים ביטויים שיש בהם השפלה, ביזוי ופגיעה בכבודם של נושאי משרה אלה בקשר למילוי תפקידם. בחלק מהמקרים, מדובר בפרסומים אשר עלולים לפגוע באמון הציבור במערכת בתי המשפט וכתוצאה מכך בתפקוד הרשות השופטת, ואשר עולים לכאורה כדי עבירה פלילית, באופן אשר מצדיק בחינת פעילות לשם הסרתם.

ההתמודדות עם תופעה זו על דרך של קידום הסרת תכנים באמצעות פניה מטעם רשויות המדינה היא פעולה אשר יש לנקוט בה **במשורה**, בשים לב להשלכות על חופש הביטוי של המפרסם וכן של הציבור המעוניין להיות חשוף למסרים אלו. הדבר נכון במיוחד בכל הקשור לביטויים הכוללים ביקורת על רשויות השלטון ובכלל זה על בתי המשפט. נקיטת פעולה כאמור מחייבת איזון בין זכותו של הציבור להעברת ביקורת פומבית לגיטימית על הרשות השופטת לבין הביזוי והפגיעה בשופטים, שעולה כדי פגיעה ברשות השופטת ובתפקוד בתי המשפט. נקודת האיזון עשויה להשתנות ממקרה למקרה ולהביא בחשבון, בין היתר, את מאפייניו הייחודיים של הביטוי וכן את מידת בכירותו של נושא המשרה מושא הפרסום (ככל שמדובר בגורם בכיר יותר, מצופה סיבולת גבוהה יותר ביחס לביטויים עולבים).

נוהל זה מסדיר את פעילותה של הנהלת בתי המשפט בהתמודדות עם פרסומים פוגעניים בגנות השופטים במסגרת תפקידם השיפוטי, בעוד שפרסומים כאמור בגנותם של עובדי מערכת בתי המשפט, יטופלו, כפי שמטופלים עניינם של כלל עובדי המדינה, באמצעות פרקליטות המדינה ובהתאם להנחיות היועץ המשפטי לממשלה ופרקליט המדינה אשר ניתנו בהקשר זה.

בנוהל זה, "שופטים" לרבות רשמים בכירים ורשמים.



**הנהלת בתי המשפט**  
**إدارة المحاكم**  
**COURTS ADMINISTRATION**

**2. מינוי גורם ממונה**

- א. מנהל בתי המשפט ימנה גורם אשר ירכז את הטיפול המערכתי בפרסומים (להלן **"הגורם הממונה"**).
- ב. הגורם הממונה יהיה אחראי על ריכוז הטיפול בפרסומים, לרבות תיאום בין גורמים מוסמכים אחרים במערכת ומחוצה לה ובכלל זאת על:
- (1) קבלת פניות בנוגע לפרסומים פוגעניים על אודות שופטים ובני משפחותיהם בשל מילוי תפקידם של השופטים.
  - (2) ליווי, מתן מענה ותמיכה בשופטים ובעובדי מערכת מושאי הפרסום ועדכונים בדבר הפעולות המבוצעות בהתאם להוראות הנוהל.
  - (3) בקרה על סטטוס הטיפול בפרסומים.
  - (4) הסברה פנימית והפצת חוזרים או עדכונים עתיים בדבר הפעילות להתמודדות עם פרסומים בקרב גורמי מערכת בתי המשפט.

**3. פעולת הגורם הממונה עם העברת העניין לטיפול**

א. עם היוודע על אודות פרסום פוגעני כלפי שופט או בן משפחתו, אשר קשור להיותו שופט, ואשר לדעת הממונה, **יש בו לכאורה כדי לפגוע ביכולתו של השופט למלא את תפקידו כראוי או לפגוע בכך בתפקודה של הרשות השופטת**, ינקוט הגורם הממונה את הפעולות הבאות:

- (1) ימסור הודעה על כך, בצירוף העתק הפרסום, לגורמים הבאים:
  - (א) מנהל בתי המשפט;
  - (ב) היועץ המשפטי למערכת בתי המשפט (להלן: **"היועץ המשפטי"**);
  - (ג) השופט מושא הפרסום והנשיא בבית המשפט בו הוא מכהן;
  - (ד) דוברות מערכת בתי המשפט.
- (2) ישמור עותק אלקטרוני של הפרסום וכן יתעד את הנתונים הבאים:



**הנהלת בתי המשפט**  
**إدارة المحاكم**  
**COURTS ADMINISTRATION**

- (א) מקום הפרסום [כתובת הדומיין] ;
- (ב) מועד הפרסום [תאריך] ;
- (ג) שם מושא הפרסום [שם פרטי ומשפחה] ;
- (ד) תיעוד הפעולות שננקטו.
- (3) יעביר דיווח ליועץ המשפטי בצירוף חוות דעתו בנוגע להמשך הטיפול המוצע בפרסום.
- (4) ינהל מעקב אחר הטיפול בפרסום.

**4. מדיניות בחינת פעילות להסרת פרסום**

א. לצורך קבלת החלטה על פעולה להסרת פרסום היועץ המשפטי יבחן אם מדובר בפרסום אשר **בחלקו הדומיננטי** כולל השמצה, ביזוי, גידוף או העלבה של השופט או של בני משפחתו ועל פי תוכנו יש בו כדי לפגוע, קרוב לוודאי, באופן ממשי במעמדו של השופט בעיני הציבור ובאופן שיש בו להביא לפגיעה משמעותית במערכת בתי המשפט. בנוסף על כך, יבחן היועץ המשפטי אם הפרסום כולל אחת מהעבירות הפליליות הבאות:

(א) פרסום קריאה ישירה לעשיית מעשה אלימות, או דברי שבח, אהדה או עידוד למעשי אלימות כלפי השופט או בני משפחתו, כאשר יש אפשרות ממשית שהפרסום יביא לעשיית מעשה אלימות (סעיף 2ד144 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין")).

(ב) איום על השופט או על בני משפחתו, בכל דרך שהיא, בפגיעה שלא כדין בגופו, בחירותו, בנכסיו, בשמו הטוב או בפרנסתו, שלו או של אדם אחר, בכוונה להפחידו או להקניטו (סעיף 192 לחוק העונשין).

(ג) הפרסום כולל תצלום, סרט או הקלטה המתמקדים במיניותו של השופט או של בני משפחתו, בנסיבות שבהן הפרסום עלול להשפילו או לבזותו, ובלבד שאין עניין ציבורי בפרסום (סעיף 3(א)(5) לחוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998).

(ד) הפרסום נוגע במזיד לצנעת חייו האישיים של השופט, לרבות לעברו המיני או למצבו בריאותו, או להתנהגותו ברשות היחיד, ובלבד שאין עניין ציבורי בפרסום (סעיפים 11(2) ו-5 לחוק הגנת הפרטיות, תשמ"א-1981).

(ה) הפרסום נעשה במטרה להסית לגזענות (סעיף 144ב לחוק העונשין)



**הנהלת בתי המשפט**  
**إدارة المحاكم**  
**COURTS ADMINISTRATION**

(ו) במקרים חריגים וקיצוניים, ניתן יהיה לפעול כאשר הפרסום עולה כדי זילות בית משפט לפי סעיף 255 לחוק העונשין, קרי, הפרסום מהווה דברי גידוף או השמצה אשר נעשו **בכוונה** לפגוע במעמדו של השופט בעיני הציבור, או כדי להחשיד או לבזות את דרכי השפיטה. פנייה להסרה כאמור תיעשה רק כאשר מדובר בפרסום חמור במיוחד שתוכנו פוגע באופן ממשי בשופט או בבני משפחתו, עד כדי פגיעה בתפקידו השיפוטי ואשר הסרתו נדרשת בנסיבות החריגות האמורות לשם מניעת נזק מידי לשופט או לבני משפחתו.

ב. הבחינה תתבצע בשים לב לשיקולים הבאים, על מנת לבחון האם מתקיים אינטרס ציבורי המצדיק את הסרת הפרסום:

(1) **הגנה מרבית על חופש הביטוי** - בכל בחינה של פרסום פוגעני, יש לתת את הדעת לחשיבותה של הביקורת הציבורית על רשויות השלטון ובכלל זה על הרשות השופטת. לא כל ביקורת שיש בה כדי לפגוע ברשות השופטת, הגם שהיא כוללת ביטויים פוגעניים ולא נעימים, יראו בה כפרסום אסור שיש לפעול להסרתו.

(2) **חומרת הפרסום מבחינת תוכנו** - יש להבחין בין ביטויים פוגעניים כלליים, שלא בהכרח מצדיקים נקיטת הליכים להסרת הפרסום, לעומת גידופים אישיים הקשורים בליבת כבודו של השופט. פעילות להסרה תיעשה רק כשההתבטאות מצויה במקום גבוה במדרג של קשת הביטויים הפוגעניים, והיא נוגעת לצנעת חייו או לענייניו הפרטיים של מושא הפרסום.

(3) **מושא הפרסום** - יש להבחין בין פרסומים הקשורים בציבור כללי של שופטים לבין פרסום הנוגע לשופט מסוים. פעילות להסרת פרסומים הנוגעת לציבור כללי של שופטים תעשה רק כעניין חריג ביותר, במקרים חמורים במיוחד. בנוסף, ככל שמדובר בגורם בכיר יותר מצופה סיבולת גבוהה יותר ביחס לביטויים עולבים.

(4) **תוצאת הפרסום** - יש לשקול את מידת הפגיעה, הסכנה או האיום שנגרמו למושא הפרסום או הנזק שנגרם למערכת המשפט, בהתבסס, בין היתר, על עמדת מושא הפרסום.

(5) **פומביות הביטוי וצורת הפרסום** - יש לבחון את מידת נגישותו של הפרסום לציבור. התבטאויות אשר יש להן פוטנציאל לזכות לתפוצה רחבה באופן אשר עשוי להעצים את פגיעתן, שונות מאלו שהחשיפה להן צפויה להיות מצומצמת. כך למשל, ריבוי התגובות באופן שמוביל לכך שהפרסום "נבלע בהמוך", אינו מצדיק פניה להסרה. כמו כן, יש לבחון את חלוף הזמן ממועד הפרסום ועד לחשיפתו. הסרת פרסום שחלף זמן ניכר מיום פרסומו ועד ליום חשיפתו, תעשה כחריג לכלל ותחייב טעם מיוחד.



**הנהלת בתי המשפט**  
**إدارة المحاكم**  
**COURTS ADMINISTRATION**

**5. החלטה על אופן הטיפול בפרסום**

- א. בטרם יבחן היועץ המשפטי אם יש מקום לפעול להסרת הפרסום, יבחן אם בנסיבות העניין יש לפעול באפיקים אחרים, כגון הגשת תלונה במשטרה או, כשידוע שהמפרסם הוא עורך דין, פנייה לוועדת האתיקה של לשכת עורכי הדין.
- ב. ככל שמצא שיש מקום להגיש תלונה במשטרה וכן לנקוט בפעולה להסרת הפרסום, תוגש התלונה בטרם הפניה להסרת הפרסום. כמו כן, במצב זה לא תיעשה פניה להסרת הפרסום בטרם התקבל אישור מהמשטרה כי הפרסום נשמר לצרכים ראויים על ידה, או שאין מניעה מבחינתה להסירו.
- ג. מבלי לגרוע מהאמור בפסקה ב' לעיל, ככל שידוע להנהלת בתי המשפט שמתקיים הליך משפטי (משמעותי, אזרחי או פלילי) בנוגע לפרסום, יהיה מקום לתאם את ההסרה מול יוזם ההליך והרשות החוקרת במקרה המתאים.
- ד. מצא היועץ המשפטי כי הפרסום הפוגעני עומד בתנאים הקבועים בפסקה 4 א' בשים לב לשיקולים הקבועים בפסקה 4 ב', יבחן אם כללי הפעילות של הפלטפורמה שבה התבצע הפרסום מאפשרים הסרת פרסום כאמור. רק אם מצא שמתקיימים כל התנאים האמורים, יפנה היועץ המשפטי למנהל בתי המשפט בהמלצה לפנות להסרת הפרסום.
- ה. היועץ המשפטי, לאחר שהתייעץ עם המשנה לפרקליט המדינה תפקידים מיוחדים, יעביר למנהל בתי המשפט את המלצתו בנוגע לאופן הטיפול בפרסום (סיום הטיפול או נקיטת אחת או יותר מהפעולות המפורטות בנוהל זה). ההמלצה תשקף גם את עמדת הפרקליטות שנמסרה לו במסגרת הליך ההתייעצות.
- ו. לאחר העברת המלצת היועץ המשפטי, יחליט מנהל בתי המשפט על אופן הטיפול. מנהל בתי המשפט יעביר את החלטתו ליועץ המשפטי ולגורם הממונה.
- ז. הגורם הממונה יעדכן את הגורמים הבאים על החלטת מנהל בתי המשפט בדבר אופן הטיפול בפרסום:

- (1) השופט מושא הפרסום ונשיא בית המשפט שבו הוא מכהן ;
- (2) יחידת הדוברות בהנהלת בתי המשפט ;
- (3) משטרת ישראל במקרה שהוגשה תלונה או שמתנהלת חקירה בעניין ;
- (4) המשנה לפרקליט המדינה תפקידים מיוחדים.



**הנהלת בתי המשפט**  
**إدارة المحاكم**  
**COURTS ADMINISTRATION**

**6. הטיפול בהסרת פרסום שמושאו עובד הנהלת בתי המשפט**

- א. אם הפרסום עוסק בעובד המערכת, היועץ המשפטי יפעל כמפורט להלן:
- (1) מצא שהפרסום אינו חורג מגדרי ביקורת החוסה תחת עיקרון חופש הביטוי – ינחה את הגורם הממונה לסיים את הטיפול בפרסום.
- (2) מצא שהפרסום חורג מגדרי ביקורת החוסה תחת עיקרון חופש הביטוי, יורה לגורם הממונה לפנות אל היחידה המוסמכת בפרקליטות המדינה להמשך טיפולם בעניין.
- ב. הגורם הממונה יעקוב אחר טיפול הפרקליטות בפנייתו ויעדכן את היועץ המשפטי ואת העובד מושא הפרסום.

**7. פעולה להסרת הפרסומים**

- א. החליט מנהל בתי המשפט כי יש מקום לנקוט צעדים לצורך הסרת הפרסום, יורה לגורם הממונה לנקוט אחת או יותר מהפעולות הבאות:
- (1) כאשר הפרסום מופיע באתר מארח (תגוביות באתר חדשות פורטל תכנים, פורום מקוון או רשת חברתית) - פנייה למנהל האתר המארח בנוסח המופיע בנספח א'.
- (2) פנייה לספק שירותי חיפוש בבקשה להסרת האזכור לפרסום מרשימת תוצאות החיפוש, בנוסח המופיע בנספח ב'.
- ב. הגורם הממונה ידווח למנהל בתי המשפט וליועץ המשפטי על ביצוע הפנייה להסרת הפרסום וכן יעדכן בדבר את הגורמים המנויים בפסקה 5 ז'.



**הנהלת בתי המשפט**  
**إدارة المحاكم**  
**COURTS ADMINISTRATION**

**8. דיווח שוטף**

אחת לרבעון ימסור הגורם הממונה למנהל בתי המשפט וליועץ המשפטי דיווח על סטטוס הטיפול בפרסומים - פרסומים חדשים שנמצאו, פעולות שננקטו, תוצאות פעולות שננקטו וכו'. כחלק משיתוף הפעולה בין הרשויות לעניין הפעלתו של נוהל זה, יועבר עותק מהדיווח, לאחר אישורו של מנהל בתי המשפט, ליועץ המשפטי לממשלה.

ד"ר יגאל מרזל, שופט  
מנהל בתי המשפט



**הנהלת בתי המשפט**  
**إدارة المحاكم**  
**COURTS ADMINISTRATION**

**נספח א'** [עודכן ביום 11.11.2019]

**[הכנס תאריך]**

לכבוד מר/גב' [הכנס שם]

[הכנס כתבת]

שלום רב,

**הנדון : פרסום התבטאויות פוגעניות כלפי שופט**

אבקש להפנות את תשומת ליבך לכך שבאתר המופעל על ידך, בכתובת [כתוב את כתבת אתר] פורסמה התבטאות שיש בה כדי לפגוע במעמדו של השופט בעיני הציבור ובאופן שיש בה להביא לפגיעה משמעותית במערכת בתי המשפט.

הפרסום מהווה לכאורה עבירה פלילית [פרט אחת או יותר מפסקאות משנה (א)-(ו) בפסקה 4 אי לווה]. בהתאם לתנאי השימוש הקבועים על ידך [הפנה אל הסעיף הרלוונטי בתנאי השימוש, ככל שניתן] אבקשך, אפוא, להסיר את התכנים האמורים לאלתר.

בתודה ובכבוד רב,

הגורם הממונה

**העתק :**

היועץ המשפטי למערכת בתי המשפט





הנהלת בתי המשפט  
إدارة المحاكم  
COURTS ADMINISTRATION

נספח ב' [עודכן ביום 17.6.2018]

[הכנס תאריך]

לכבוד מר/גבי [הכנס שם]

[הכנס כתובת]

שלום רב,

הנדון : פרסום התבטאויות פוגעניות כלפי שופט

אבקש להפנות את תשומת ליבך לכך שבאתר [כתוב את שם האתר], בכתובת [כתוב את כתבת אתר] פורסמה התבטאות שיש בה כדי לפגוע במעמדו של השופט בעיני הציבור ובאופן שיש בה להביא לפגיעה משמעותית במערכת בתי המשפט.

הפרסום מהווה לכאורה עבירה פלילית [פרט את אחת או יותר מפסקאות משנה בפסקה 4 אי לנהל].

פניות הח"מ אל האתר המפרסם לשם הסרת התוכן לא נענו/ לא ניתן היה לפנות בבקשה לאתר להסרת הפרסום. אבקשך, אפוא, להסיר לאתר את הקישור לתכנים האמורים מתוצאות החיפוש במנוע החיפוש המופעל על ידך.

בתודה ובכבוד רב,

הגורם הממונה

העתק :

היועץ המשפטי למערכת בתי המשפט